

KVALITETSREDOVISNING
LÄSÅRET 2010-2011
FÖR
FÖRSKOLORNA
TOMTAKLINT OCH TOMTALUND

Innehållsförteckning

Inledning	sid. 3
Förutsättningar	sid. 4
Område utveckling och lärande – språk	sid. 7
Område kunskap – matematik	sid. 9
Område miljö	sid. 11
Område förskola, skola – utvecklingssamtal	sid. 14
Område normer och värden	sid. 15
Barns inflytande	sid. 18

Bilagor

Miljöplan, bilaga 1

Värdegrunden, bilaga 2

Likabehandlingsplan, bilaga 3

Årlig plan till likabehandlingsplanen, bilaga 4

Värdegrundsfrågor till föräldrar, bilaga 5

Intervjufrågor barn, trygghet och trivsel, bilaga 6

Intervjufrågor barn, inflytande, bilaga 7

Inledning

Under hösten-10 har alla förskolor gemensamt fått knyta ihop säcken utifrån föreläsningen "förändra dig själv och din förskola". Denna gång handlade föreläsningen om pedagogisk dokumentation och pedagogisk verksamhet ute. Ytterligare en uppskattad föreläsning har hållits under hösten och då på temat språkutvecklande matematik för små barn.

Implementeringen av nya läroplanen har satts igång. På planeringsdagen den 10 jan fick bl.a. personalen på båda Tomtaklint och Tomtalund en genomgång av den nya läroplanen.

Förskolemässan som gick av stapeln 7/3 inriktade sig på hur vi kan utmana barnen utifrån nya läroplanen i språk, matematik, natur och teknik. Yvonne Wigh som arbetar med datateket i Trosa var inbjuden till mässan och berättade om sitt arbete med att stärka barns läsande och skrivande. Hon gick också igenom vad vi inom förskolan kan använda för hjälpmedel samt utmana och arbeta med i förskolan = ett led i röda tråden förskola -skola.

Ytterligare en röda tråden-träff har hållits och då utifrån matematik för barn från förskola till skola med föreläsaren Margaretha Forsbäck.

De centrala nätverken i språk, matematik, natur och teknik har fortsatt att träffats och nu 2 ggr/termin på olika förskolor. Det för att kunna se, diskutera, reflektera, lära av varandra och uppleva hur språket, matematiken, natur och tekniken sprudlar ute i verksamheterna. Nätverksgruppen i natur och teknik har också under våren fått möjlighet att vara testkommun för en ny låda samt utbildning från Fenomenala Fenomen För Förskolan (FFFF) på temat Ljud.

Personalens reflektionsgrupper från båda förskolorna har fortsatt och arbetat vidare med små barns matematik, språk, natur och teknik samt miljöarbetet och Grön Flaggcertifieringen. Grön Flagg-rapporten är nu inskickad och vi räknar med att båda förskolorna är certifierade i början av hösten-11.

Den kommunala satsningen på 500 tkr för pedagogisk utveckling är i full gång och har använts/kommer att användas av förskolorna på följande sätt; I början av sommaren gick 32 pedagoger PIM-utbildning inom data. Dessa 32 pedagoger kommer också att få gå en utbildning i pedagogisk dokumentation under hösten via Reggio Emilia institutet. Dessutom kommer det också att ges ytterligare en föreläsning i början av september kring pedagogisk dokumentation för alla pedagoger. Därutöver blir det ännu en föreläsning och då på temat barns inflytande + att litteratur kring lyssnandets pedagogik har köpts in till varje avdelning. Läsplattor och ljudande tangentbord kommer också att inhandlas och då i första hand till storbarnsavdelningarna.

Allt detta har syftat till att bevara och utveckla kompetensen inom förskolorna samt öka måluppfyllelsen detta läsår. Om det går det att läsa i denna kvalitetsredovisning som är en sammanfattning av de olika arbetslagens egna kvalitetsredovisningar.

Juli 2011 Maria Jönsson, förskolechef för förskolorna Tomtaklint och Tomtalund.

FÖRUTSÄTTNINGAR

FÖR

FÖRSKOLORNA

TOMTAKLINT och TOMTALUND

Fakta:**Tomtaklint**

Antal inskrivna barn: 57 i okt -10 och 61 i mars-11

Antal avdelningar, 1-3 år: 2

Antal barn: 11 respektive 9 i okt-10 och 11 resp. 11 i mars-11

Antal avdelningar, 3-5 år: 2

Antal barn: 21 respektive 16 i okt-10 och 21 resp. 18 i mars-11

Antal avdelningspersonal (exkl resurspers):

10,77 i okt-10 och 11,2 i mars-11

Varav med pedagogisk högskoleutbildning: 7 st

Närvaro:

Öppethållande mellan kl 06.00 och 18.00

Förskolan Tomtaklint

Förskolan ligger intill en skogsdunge på vänster sida om vårdcentralen. Den är Trosas första förskola, byggt under år 1977, en tillbyggnad gjordes 1998. Förskolan består av fyra avdelningar, två avdelningar för barn mellan 1-3 år och två avdelningar för barn mellan 3-5 år samt en stor gård som erbjuder alla former av grovmotoriska aktiviteter, den är avdelad i en del anpassad för de yngre och en del för de äldre barnen.

Barn/Personal

Antal högskoleutbildad personal har minskat under året från 67 % till 61 %. Det p.g.a. av att det är svårt att få högskoleutbildade på tidsbegränsade vikariat. Två av förskolans grupper har haft barn som haft behov av extra stödpersonal.

Lokaler/Utrustning/Utemiljö

Förskolan består av fyra avdelningar varav två är tillbyggda. Den äldre delen har väl tilltagna ytor om än ganska slitna, de nya avdelningarna är lite mindre till ytan och inte lika

välplanerade. Under sommaren-10 fick större delar av de äldre delarna (avdelningen Myran och Humlan) nya golv.

Tomtaklint har en mycket stor och ändamålsenligt gård. Den stora härliga men ej EU-godkända rutschkanan är nu borttagen och vi har förärats med ny häftig rutsckanetub. En ny brandbil som Komfix byggt har vi också fått till småbarnsidan och ytterligare en till storbarnsidan kommer under sommaren-11. Den hala och trasiga trallen på baksidan är nu borttagen och plattor är dit lagda.

Anpassning för de barn som har stora behov av stöd har gjorts. Nu finns bl.a. ramper in till alla avdelningar och nödutgångar. Fortsatta satsningar görs för att bygga upp det pedagogiska materialet runt teckenkommunikation, barns språkutveckling och av pedagogiskt material till matematik och natur & teknik samt investera i nya inventarier.

Fakta:

Tomtalund

Antal inskrivna barn: 46 i okt-10 och 47 i mars-11

Antal avdelningar, 1-3 år: 1

Antal barn: 10 i okt-10 och 10 mars-11

Antal avdelningar 3-5 år: 1

Antal barn: 17 i okt-10 och 18 i mars-11

Antal avdelningar 1-5 år: 1

Antal barn: 19 i okt-10 och 19 i mars-11

Antal avdelningspersonal (exkl resurspers):

8,2 i okt-10 och 8,3 i mars-11

Varav med pedagogisk högskoleutbildning: 6 st

Närvaro:

Öppethållande mellan kl 06.00 och 18.00

Förskolan Tomtalund

Förskolan har funnits sedan februari 2004 och ligger i hyrda lokaler intill vårdcentralen. Den består av tre avdelningar, en avdelning för barn mellan 1-3 år, en avdelning för barn 3-5 år och en avdelning för barn mellan 1-5 år.

Barn/Personal

På Tomtalund finns också barn med behov av särskilt stöd integrerade i verksamheten. Här ligger antalet personal med högskoleutbildning på över 67 %.

Lokaler/Utrustning/Utemiljö

Förskolan består av tre avdelningar i en byggnad som inte är tänkt att bedriva förskoleverksamhet i. Ytorna är väl tilltagna, men väggarnas placering hindrar den pedagogiska strukturen. Personalen är kreativ och har försökt att se de möjligheter som finns att bygga upp pedagogiskt ändamålsenliga rum. Fortsatta satsningar görs i form av att köpa in bra och inspirerande pedagogiskt material samt inventarier.

Gården är för de minsta barnen ändamålsenlig och bra. För de äldre har ytterligare en gård skapats och den ligger på andra sidan vägen. För att kompensera utemiljön nyttjas även skog, närmiljö samt Tomtaklinskolorns gymnastiksal regelbundet. Gården har under våren fått en liten uppfräschning. Den gamla och spruckna gungställningen har bytts ut, sandlådorna har förärats med lekbord. Gården har också fått en lekbrandbil, ett nytt utebord, lekdiskbänkar samt förvaringslådor. En cykelslinga kommer också att asfalteras. Ytterligare en lekbrandbil är utlovad och kommer förläggas till avdelning Älgens gård.

Tomtaklints och Tomtalunds arbete med livsstil & hälsa

Båda förskolorna strävar efter att barnen ska få frisk luft och rörelse varje dag. Att få bli sedd och bekräftad samt känna känslan av att jag kan, jag lyckas och är trygg är en viktig del i hälso-/värdegrundsarbetet. Sockerintaget har minskat. Frukt och grönsaker serveras flera gånger dagligen. Minst 20 % av livsmedelsinköpen är kravmärkta.

Personalen har som ett led i detta hälsoarbete fått tillgång till en friskvårdspeng att utnyttja samt möjlighet att delta i olika friskvårdsaktiviteter som anordnas av bland annat av kommunens "Sunt-liv"-projekt. Två av personalen, en från varje förskola, har också fått gå en hälsoinspiratörsutbildning som syftar till att de som gått denna utbildning blir hälsoinspiratörer och skall i sin tur uppmuntra initiativ till och initiera hälsoinspirerade aktiviteter på arbetsplatsen och fritiden.

OMRÅDE UTVECKLING och LÄRANDE - Språkutveckling, förskolan

Mål

Läroplanen (Lpfö 98) uttrycker följande mål: Förskolan skall sträva efter att varje barn:

- utvecklar ett rikt och nyanserat talspråk och sin förmåga att kommunicera med andra och att uttrycka tankar
- utvecklar sitt ord- och begreppsförråd och sin förmåga att leka med ord, sitt intresse för skriftspråk och för förståelse av symboler samt deras kommunikativa funktioner
- som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet samt sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Läroplanen trycker även på att arbetslaget skall ansvara för att arbetet i barngrupp genomförs så att barnen får stöd och stimulans i sin språk- och kommunikationsutveckling.

Kriterier för måluppfyllelse

1. Personalen läser dagligen för barnen.
2. Ett blandat utbud av böcker finns tillgängliga och väl synliga för barnen.
3. Bokstavssymboler finns tillgängliga och väl synliga för barnen.
4. Rim, ramsor och sånger tränas dagligen.
5. Munmotorik och ljudövningar genomförs regelbundet.
6. Samtal och diskussioner med barn sker regelbundet i grupp och enskilt.
7. Begreppsövningar t.ex över, under och bredvid sker regelbundet.
8. Observation av barnets språkutveckling sker regelbundet.

Graden av måluppfyllelse

Tomtaklint:

uppfyllt till 100 % på alla avdelningar.

Tomtalund:

Uppfyllt till 100 % på alla avdelningar.

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen har gjorts av avdelningarnas arbetslag i diskussioner och utifrån observationer.

Reflektion och analys

Språket är en betydelsefull del i barns utveckling. Kommunikation, socialt samspel och inläring, allt är avhängigt en god språkutveckling. Medvetenheten och kunskapen finns hos pedagogerna och ambitionsnivån är hög.

Sagoläsning, rim och ramsor, mungymnastik och sång förekommer i någon form varje dag. Flanosagor, tredimensionella sagor, språkpåsar, dramalek, bildmaterial och spel används kontinuerligt. Bokstavssymboler finns tillgängligt och synligt för barnen på alla avdelningar. Allt detta gör att barnen får möjlighet att utveckla ett rikt och nyanserat talspråk samt utveckla sitt ord- och begreppsförråd och sin förmåga att leka med ord, sitt intresse för skriftspråk och för förståelse av symboler samt deras kommunikativa funktioner.

Biblioteket används flitigt och det finns ett blandat utbud av böcker lättillgängligt för barnen på alla avdelningar. Några avdelningar har också bokpåsar för hemlåning.

Barnen delas in i mindre grupper flera gånger om dagen. Det för att alla skall få komma till tals, uppleva/öva/träna turtagning, samspel och kommunikation utifrån sin nivå och sitt språkliga behov. Personalen upplever att det ger resultat både vad det gäller barnens språkutveckling, språkförståelse och att våga prata och agera inför en grupp. Några avdelningar har prövat att använda sig av ett "pratdjur". Barnen har då fått prata genom djuret. Personalen upplever att det för många av barnen blev det lättare att tala i grupp då.

Personalen på båda förskolorna använder sig av Marte Meo-tekniken för att synliggöra och bekräfta barnen. Genom att benämna och bekräfta det barnen gör och säger ger vi dem ord

på det som händer och sker. Barnen får goda grunder för att kommunicera och personalen ser att barnen blir mer självständiga, mer nyfikna och frågar mer samt att det uppstår färre konflikter när de lättare gör sig förstådda. Genom att lyssna aktivt på barnen känner de sig bekräftade och lyssnade på vilket stärker deras språk- och identitetsutveckling.

Personalen strävar hela tiden efter att vara goda förebilder och föregår med gott exempel samt använder ett tydligt och nyanserat språk. En pedagog från varje arbetslag + förskolechef ingår i enhetens språkgrupp. Fyra av dessa pedagoger, två från varje förskola, ingår också i kommunens centrala språknätverk. Dessa grupper upplevs mycket givande vad det gäller att utbyta erfarenheter, reflektioner och få inspiration.

Teckenförstärkning har länge funnits och använts på Tomtaklint. Användandet fortsätter att utvecklas både på Tomtaklint och på Tomtalund genom fortbildning som sköts av en teckenutbildad pedagog. Alla bekräftar det positiva med detta för att stärka och stötta barnens språkutveckling.

För barn med funktionshinder strävas det efter att ge samma språkliga förutsättningar. Det arbetas aktivt med bilder, teckenkommunikation och man har ett tätt samarbete med specialpedagog, talpedagog, logoped, hjälpmedelscentralen och hörselcentralen.

För de barn med annat modersmål än svenska används teckenförstärkning, aktivitetskort, bildschema och hjälpord på barnens hemspråk för att locka fram språket och möjliggöra kommunikationen.

Pedagogerna strävar hela tiden efter att ge pojkar och flickor samma språkliga förutsättningar och de bemöter varje barn på ett likvärdigt sätt och inte utifrån kön.

Ökad måluppfyllelse

- Fortsätta att utveckla och använda teckenkommunikation.
- Fortsätta att utveckla och förbättra material till sagor, språkpåsar och flano.
- Fortsätta att dela in barnen i mindre grupper utifrån barnens nivå och språkliga behov.
- Fortsätta att förstärka språket genom att använda mer av aktivitetskort och bildscheman.
- Fortsätta ha fokus och ständigt återkommande diskussioner och reflektioner kring barns språkutveckling.
- Fortsätta med enhetens egna + det centrala språknätverket
- Utöka användandet samt uppdatera och utveckla språkmaterial.

OMRÅDE UTVECKLING och LÄRANDE – Matematik, förskolan

Mål

Läroplanen (Lpfö 98) uttrycker följande mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn:
-utvecklar sin förmåga att upptäcka och använda matematik i meningsfulla sammanhang.
-utvecklar sin förståelse för grundläggande egenskaper i begreppen tal, mätning och form samt sin förmåga att orientera sig i tid och rum.

Kriterier för måluppfyllelse

Personalen:

1. räknar och "ramsar" dagligen
2. tillrättalägger en miljö som ger möjligheter för barnen att upptäcka likheter och olikheter
3. ger barnen möjlighet att sortera, klassificera och göra jämförelser
4. ger barnen möjlighet att se och uppleva likheter och olikheter i former och mönster
5. ger barnen möjlighet att uppfatta längd, storlek, vikt och volym
6. ger barnen möjlighet att lära sig tidsuppfattning såsom år, årstider, månader, veckor och dagar
7. ger barnen möjlighet att beräkna avstånd och läge i rummet, hur saker förhåller sig till varandra
8. ger barnen möjlighet att få kännedom om antal och räknetycken
9. ger barnen god tid till att träna olika moment och möjlighet till att experimentera
10. erbjuder ett varierat, utvecklande material som är lättillgängligt för barnen
11. uppmuntrar, inspirerar och stöttar

Graden av måluppfyllelse

Tomtaklint:

Uppfyllt till 100 % på alla avdelningar.

Tomtalund:

Uppfyllt till 100 % på alla avdelningar.

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen har gjorts av avdelningarnas arbetslag i diskussioner och utifrån observationer.

Reflektion och analys

Pedagogerna upplever att de fortsätter att ha fokus på och uppmärksammar matematiken allt mer nu och det sker dagligen i allt man företar sig. Det på grund av pedagogernas ökade medvetenhet och kunskap som tillförskansats genom enhetens matematikgrupp, det centrala nätverket i matematik för hela kommunen som fortsatt, utbildningar, föreläsningar och förskolemässa som hållits, litteratur som lästs samt att pedagogerna fått utbyta erfarenheter, reflekterat ihop samt fått inspiration av varandra i ämnet.

Ytterligare två pedagoger från varje förskola har fått gå utbildningen hos "Fenomenala Fenomen För Förskolan" i Linköping kring luft- och vattenexperiment. Dessutom har Trosa kommun blivit testkommun för och två pedagoger/förskola har fått gå utbildning i ljudexperiment under våren.

Det har även detta år fortsatt att mätas, vägas, räknas, diskuterats volym och antal, pratats lika-olika ute på avdelningarna. Pedagogerna har fortsatt att tillsammans med barnen uppmärksammat motsatsförhållanden som stor-liten, lång-kort och så vidare. De har tillsammans med barnen klassificerat, experimenterat, sorterat, jämfört och gått på formjakt både ute och inne. Man har också diskuterat och praktiserat läge samt avstånd utifrån barnens nivå och utveckling. Till exempel har man i vattenleken fortsatt använda material för vikt, volym och geometriska former som barnen fått experimentera med. Man har fortsatt arbetat med diagram där barnen bland annat fått jämföra staplar, räknat och sett vilken frukt som man tycker om eller hur många pojkar och flickor man är på avdelningen denna dag. På flertalet avdelningar har barnen fått mäta sig och mätstickorna har satts upp på väggen. Barnen har då kunnat se hur de förhåller sig till varandra och att det inte är åldern som avgör vem som är längst. Mätstickorna har också lagts i en rad för att se hur långa barnen är tillsammans.

Siffer-, antals- och formsymboler finns på alla avdelningar så att barnen lätt kan avbilda och räkna själva. Barnen har på fler av avdelningarna fått bygga, skapa och gestaltat siffror och former på olika vis. T.ex. så bakade barnen på en avdelning sifferbröd, som de sedan åt till mellanmål.

År, årstider, månader, veckor och dagar har uppmärksammats på olika vis. T.ex. så har en del avdelningar använt sig av månadsburkar, byggt årstidsskåp tillsammans med barnen och dragna almanackslappar satts upp på en lång rad för att synliggöra hur långt/många dagar ett år är.

Vattenexperiment (med bl.a. densitet och ytspänning), luftexperiment och nu senast ljudexperiment är något man arbetat kontinuerligt med. Barnen har till exempel fått utforska, funderat och reflekterat över de olika experimenten. Detta har sedan dokumenterats och satts upp på väggar, i barnens pärmar samt stått rullande i bildspel ute i hallarna.

Genom att de vuxna fokuserat mer på matematiken så gör barnen det också. Barnen har börjat experimentera själva, göra ritningar som de sedan bygger, använda matematiska begrepp mer, göra egna spel, klassificera, sortera och göra olika jämförelser mer i den dagliga leken.

Pedagogerna arbetar hela tiden med att utveckla och hitta ett mer varierat material att använda sig av och att utforma miljön så att den är mer varierad och lättillgänglig.

För barn med funktionshinder, särskilt behov av stöd och annat modersmål används anpassat material, handledning av resurspedagog, vuxenstöd och Marte Meo samt bilder och tecken till tal.

Matematiken vävs in i den dagliga verksamheten och pojkar och flickor ges samma möjligheter. Personalen arbetar mot att bemöta barnen som individer och inte utifrån kön.

Ökad måluppfyllelse

- Fortsätta utveckla och arbeta medvetet med matematiken både inne, ute och i naturen.
- Utöka användandet samt uppdatera och utveckla matematikmaterial/pärm.
- Fortsätta ha ständigt återkommande diskussioner och reflektioner kring barns matematikutveckling.
- Fortsätta matematikgruppen på enheten.
- Fortsätta matematiknätverket i kommunen.
- Fortsätta att fördjupa oss i matematiklitteraturen vi införskaffat.
- Fortsätta med och utveckla experimenterandet samt använda experimentlådorna mer.
- Fortsätta uppdatera och utveckla oss och miljön genom att göra studiebesök på andra förskolor, läsa litteratur, artiklar och forskningsstudier samt gå på kurser och föreläsningar.

OMRÅDE MILJÖ – KRETSLOPPSTÄNKANDE, förskolan

Mål

Läroplanen för förskolan (Lpfö 98) uttrycker följande mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse för sin egen delaktighet i naturens kretslopp och för enkla naturvetenskapliga fenomen, liksom sitt kunnande om växter och djur.

Läroplanen för grundskola, förskoleklass och fritidshem (Lpo 94) uttrycker följande mål:

Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola känner till förutsättningarna för en god miljö och förstår grundläggande ekologiska sammanhang.

Kriterier för måluppfyllelse

Uppfyllt

1. Skolan/förskolan har en tydlig *miljöplan* med mätbara mål. Miljöplanen är känd av alla och följs till viss del. Miljöplanen utvärderas varje år mot målen.
2. Barn och elever ges efter förmåga möjlighet att påverka verksamhetens miljöarbete (t.ex. är delaktiga vid diskussioner och beslut).
3. Miljöarbetet diskuteras i personalgruppen vid vissa tillfällen t.ex. vid arbete med miljöplan.
4. Miljöfrågor beaktas vid planering av verksamheten.
5. Närmiljön (inkl. gården) används till *utepedagogik* i lärande om natur och ekologiskt tänkande
minst 1 gång/termin (skolår 6-9)
minst 2 ggr/termin (skolår 3-5)
minst en gång/månad (förskola-
skolår 2)
6. Alla klasser och avdelningar arbetar konkret med källsortering.

Hög måluppfyllelse

- Skolan/förskolan har en tydlig *miljöplan* med mätbara mål. Miljöplanen följs av de flesta på skolan/förskolan och utvärderas varje år mot målen.
- Miljöråd (en grupp lärare och elever som på olika sätt arbetar med miljöfrågor) finns på skolan/förskolan. Barn och elever påverkar ofta verksamhetens miljöarbete (tex. är delaktiga vid diskussioner och beslut).
- Miljöarbetet diskuteras återkommande i personalgruppen och är en del av verksamheten.
- Miljöfrågor genomsyrar flera av skolans ämnen/ förskolans teman. Vuxna tar ofta tillvara tillfällen att diskutera och reflektera runt miljöfrågor (tex. resurshushållning, ekologiska frågor)tillsammans med barnen/eleverna
- Närmiljön (inkl. gården) används till *utepedagogik* i lärande om natur och ekologiskt tänkande
minst 2 ggr/termin (skolår 6-9)
minst 1 gång/mån (skolår 3-5)
minst varannan vecka (förskola-
skolår 2)
- De flesta barn och elever arbetar med kompostering, odling och med att ta tillvara sina odlingar.
- Alla klasser och avdelningar arbetar konkret med källsortering

Graden av måluppfyllelse

Tomtaklint: Alla fyra avdelningar anger att de uppnår hög måluppfyllelse.

Tomtalund: Alla tre avdelningar anger att de uppnår hög måluppfyllelse.

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen har gjorts av avdelningarnas arbetslag i diskussioner.

Reflektion och analys

Alla avdelningar uppger att de har ett mer medvetet arbetssätt när det gäller miljöarbetet. Arbetet utgår från förskolans miljöplan (se bilaga 1). I korta drag går den ut på att sortera och återvinna sopor, ge barnen insikt i vad allemansrätten betyder och dess innebörd anpassat efter ålder och mognad samt ge barnen ett miljömedvetet agerande och det genom att de vuxna är goda förebilder och föregår med goda exempel.

Sorteringskärl finns numer på alla avdelningar och återvinningskärlen som finns uppställda på förskolorna används tillsammans med barnen och köksavfallet tas om hand av en biogasanläggning.

Odlingar sker i någon form på alla avdelningar både ute och inne och flera av avdelningarna komposterar.

Alla avdelningar ser till att barnen får upplevelser och kunskap om natur och miljö samt arbetar mot ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö. Till exempel genom att inte kasta skräp, bryta kvistar, vara rädd om naturen och förmedla att alla arter har ett berättigande och behövs för att vi ska kunna bevara den fina miljö och natur vi har, inte låta vattenkranar stå och rinna, släcka i rum som inte används, inte använda torkskåp i onödan, inte låta elapparater stå i stand-by-läge, köpa ekologiskt och närodlat samt använda miljömärkta städ- och tvättprodukter.

Båda förskolorna har fortsatt att arbeta mot att bli grön flaggcertifierade. Det valda temat har varit vatten och tillsammans med barnen har man undersökt hur vatten ser ut, vattnets olika former, ytspänning, vad flyter, vad sjunker, vad händer om man tar in snö och hur vatten blir is. Barnen har också gjorts uppmärksamma på att vara rädd om vårt vatten. Båda förskolorna har fått komma med i ett kommunalt energisparprojekt och där igenom fått bl.a. energisnålare spolning på toaletter och kranar. Grön flaggrapporten är nu färdig och inskickad, så till hösten-11 räknar vi med att vara godkända och certifierade.

Experimentlådorna från "Fenomenala Fenomen För Förskolan" har varit mycket uppskattade, intressanta och stimulerande för både barn och personal.

Förskolorna har ett miljöråd som bland annat driver grön flaggarbetet och består av en personal från varje avdelning samt förskolechef. Några gånger per år träffas också ett barnens miljöråd som består av tre barn från storbarnsavdelningarna samt en personal från dessa avdelningar (desamma som sitter i stora miljörådet). Det man diskuterat och arbetat kring är bland annat vår miljöplan, skräpplockardagar och utformningen av vår utemiljö utifrån ett återvinningsperspektiv.

Personalen upplever att barnen blivit mer sparsamma med vatten och mer miljömedvetna. T.ex. så har man på en avdelning samlat pantburkar de hittat på sina utedagar. Dessa har pantats och pengarna sparats och skall användas till att köpa något till avdelningen från Steget in. Steget in är en butik här i Trosa som tar tillvara gamla/skänkta saker/möbler som de sedan säljer för en billig penning.

Personalens besök i Kalmar har satt sina spår och man har blivit mer medvetna om att återanvända material i verksamheten. Till exempel så har man börjat bygga en utforskande och inspirerande utemiljö. T.ex. så har vattentunnor köpts in, gamla diskbänkar skänkts och placerats ut samt rör och annat spill- och byggmaterial finns för experiment och bygglek. En uppskattat gårdsfixarkväll anordnades under våren på Tomtaklnts förskola. Gården fick då bl.a. en balansgång, bygg- och konstruktionsplats, nymålade övergångsställen, nytt tak på

lekstugan, nya odlingslådor av pallkragar, oljade utemöbler samt nymålade hagar. Så gott som allt material till detta var skänkt av föräldrar och företag.

Barn med funktionshinder, särskilt behov av stöd och annat modersmål deltar utifrån sina förutsättningar och med det stöd och resursförstärkning som behövs.

När det gäller pojkar och flickor strävar personalen hela tiden efter att bemöta dem som individer och inte utifrån kön.

Ökad måluppfyllelse

- Fortsätta utveckla miljöarbetet genom att söka kunskap, utveckla metoder, reflektera och diskutera ihop.
- Fortsätta ha kontinuerliga odlingar.
- Fortsätta förankra miljöarbetet i barngruppen.
- Fortsätta uppmuntra barnens intresse och idéer kring miljöarbetet.
- Fortsätta agera mer miljömedvetet.
- Fortsätta arbetet mot "grön flagg" och när vi blivit certifierade välja nytt ämne att arbeta mot.

OMRÅDE: UTVECKLINGSSAMTAL, förskolan

Mål

Föräldrar skall uppleva att utvecklingssamtalet stöttar varje barns lärande genom alla skeden av skolgången i Trosa kommun.

Målindikator

Målet är nått när alla föräldrar anser att utvecklingssamtalen är till stöd för sitt barns lärande.

Utvärderas genom enkät till alla föräldrar i förskolan. Skolkontoret skickar ut enkäterna och sammanställer resultatet.

Graden av måluppfyllelse

Uppfyllt till 77 % på Tomtaklint och till 85 % på Tomtalund.

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen har gjorts utifrån de enkätsvar som föräldrarna gett i samband med utvecklingssamtalen samt genom diskussioner och reflektioner i arbetslaget.

Reflektion och analys

Under detta läsår utkom ingen enkät på just enbart utvecklingssamtalen utan det gjordes en stor enkätundersökning under hösten som innehöll bl.a. en fråga just kring utvecklingssamtal. Frågan som ställdes var; föräldra- och utvecklingssamtalen är ett bra stöd för mitt barns utveckling? På en 10-gradig skala lade sig 77% mellan 8-10, varav 48% hade gett betyget 10, på Tomtaklints förskola. På Tomtalunds förskola så hade 85% lagt sig mellan 8-10 på skalan, varav 53% har gett betyget 10.

Alla avdelningar upplever att utvecklingssamtalen fungerat bra och man upplever att föräldrarna känner att de får veta hur sitt barn fungerar i förskolan, haft en öppen och bra dialog, att personalen varit bra på att lyfta fram barnets starka sidor och att man tillsammans diskuterat och gått igenom dokumentationen kring barnens utveckling och läroprocesser.

Utvecklingsplanen som görs under utvecklingssamtalet är en gemensam målöverenskommelse mellan förälder och personal. Där barnets starka sidor lyfts fram och är till för att hur man ska gå vidare i både hemmet och förskolan för att gynna barnets utveckling och läroprocesser.

Vid behov och för de barn som har/behöver stödinsatser deltar även vår specialpedagog under utvecklingssamtalen.

För barn med annat modersmål än svenska tas tolk in vid behov.

Ökad måluppfyllelse

- Fortsätta dokumentera och utveckla portfoliopärmarna med mer av barnens läroprocesser och utveckling.
- Fortsätta visa och förmedla till föräldrarna att utvecklingssamtalen är viktiga och ett stöd för barnets lärande och utveckling.
- Fortsätta med att ha gemensam genomgång av varje barn både före och efter samtalen.
- Uppdatera oss på olika arbetsmetoder i barns läroprocesser genom kurser, litteratur och studiebesök på andra förskolor.
- Bli bättre på pedagogisk dokumentation. En föreläsning ges i ämnet under ht-11 för all förskolepersonal i Trosa och 32 pedagoger kommer också under hösten få gå en pedagogisk dokumentations kurs genom Reggio Emilia institutet.

OMRÅDE NORMER OCH VÄRDEN, förskolan

Läroplanen (Lpfö 98) uttrycker följande mål:

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av kön, social eller etnisk bakgrund
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö

Kriterier för måluppfyllelse

Uppfyllt

- 1.) De allra flesta barn upplever trygghet och trivsel på förskolan enligt föräldrar och barns bedömningar
 - 95% av föräldrarna skall svara ja eller oftast på frågorna 1 och 2 i dokument "frågor värdegrfskföräld" (se bilaga 4)
 - 95% av 5-åringarna skall svara positivt på frågorna 1a – g i dokument "intervjufrågor barn" (se bilaga 5)
- 2.) Förskolan har tydliga normer och värden som är kända och accepterade av all personal
- 3.) Personalen strävar efter att tillämpa ett demokratiskt arbetssätt
- 4.) Personalen strävar efter att grundlägga de värden som uttrycks i läroplanen
- 5.) Personalen strävar efter att vara goda förebilder
- 6.) Personalen strävar efter att vara lyhörd för föräldrars tankar och synpunkter. Många föräldrar känner att de har möjlighet till inflytande och delaktighet
 - 95 % av föräldrarna skall svara ja eller oftast på frågorna 3 och 4 i dokument "frågor värdegrfskföräld"
- 7.) Förskolan har en likabehandlingsplan som följs upp varje år. Uppföljningen ska finnas med i kvalitetsredovisningen under egen rubrik "Uppföljning av likabehandlingsplan"

Hög måluppfyllelse

- Alla barn upplever trygghet och trivsel på förskolan enligt föräldrar och barns bedömningar
- Alla föräldrar skall svara ja eller oftast på fråga 1 och 2 i dokument "frågor värdegrfskföräld"
- Alla 5-åringar skall svara positivt på frågorna 1 a – g i dokument "intervjufrågor barn"
- Förskolan har tydliga normer och värden som är välkända och accepterade av all personal
- Ett demokratiskt arbetssätt genomsyrar verksamheten.
- Personalen arbetar medvetet med att grundlägga de värden som uttrycks i läroplanen
- Personalen är goda förebilder
- Personalen är lyhörd för föräldrars tankar och synpunkter. Alla föräldrar känner att de har möjlighet till inflytande och delaktighet
- Alla föräldrar skall svara ja eller oftast på fråga 3 och 4 i dokument "frågor värdegrfskföräld"
- Förskolan har en likabehandlingsplan som följs upp varje år.

Graden av måluppfyllelse

Tomtaklint:

Uppfyllt till 100 % på alla fyra avdelningarna och att man till stor del uppnått hög måluppfyllelse.

Tomtalund:

Uppfyllt till 100 % på alla tre avdelningarna och att man till stor del uppnått hög måluppfyllelse.

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen har gjorts utifrån intervjufrågor med förskolans alla föräldrar och 5-åringar samt genom diskussioner och reflektioner i arbetslaget.

Reflektion och analys

Värdegrundens olika värden som hänsyn, respekt och förståelse för allt levande, alla människors lika värde och omsorg om allt levande och vår miljö levandegörs, tränas och utvecklas varje dag på våra förskolor. Värdegrundsarbetet är ständigt pågående.

Som pedagog är det viktigt att vara lyhörd för varandras, barnens och föräldrarnas tankar och önskemål, vara goda förebilder, stärka positiva beteenden och stå upp för värdegrundens lika värden samt arbeta för att alla barn ska känna sig sedda, trygga och bekräftade.

Värdegrunden (se bilaga 2) synliggörs ute på avdelningarna bland annat genom dokumentation i bild och text på väggar och i barnens portfolio samt kommuniceras på föräldramöten med föräldrarna.

Personalen uppger att de hela tiden arbetar med att förstärka positiva beteenden, vara närvarande och hela tiden föra dialog med barnen kring kamratskap, hänsyn, omtanke, samspel och empati. Många av avdelningarna använder sig bland annat av böckerna "Snick snack" och "Tilda med is och sol" som tar upp de olika ämnena på ett lättförståeligt sätt.

Även i år framhåller föräldrarna i föräldraintervjun att de märker att förskolan arbetar med värdegrunden. Det märker de genom personalens sätt att bemöta barnen och agera när något händer. De upplever att barnen bryr sig om varandra, att de visar empati, trivs och är trygga. De märker också att man arbetar med att benämna och bekräfta samt turtagning.

Några föräldrar kommenterade förskolans värdegrundsarbete så här;

- Ert sätt att kommunicera, agera, bemöta och bekräfta påverkar barnen positivt och ger dem verktyg till att behandla varandra med hänsyn och respekt.
- Ni låter barnen få tid och möjlighet att vara en individ i gruppen.
- Ni visar respekt för barnen.
- Barnen lär sig vad som är rätt och fel.
- Personalen tar tag i problemen direkt.
- Mitt barn får lära sig så mycket saker som jag är glad för.

Fler föräldrar uppger att förskolans arbete med detta syns tydligt hemma t.ex. när det gäller turtagning, allas lika värde, att alla får vara med i leken, ansvarsbitar som städning och hålla ordning på sina saker och kläder.

Föräldrarna uppger att de har möjlighet till inflytande i verksamheten och att personalen är positiv till deras delaktighet i verksamheten. Flera av föräldrarna anser att de inte har den tid som behövs för att bli mer delaktig i förskolans verksamhet. De säger att de litar på pedagogernas kunskap och kompetens samt känner förtroende. Flera av föräldrarna uppger att de upplever att det finns möjlighet till delaktighet och inflytande om de skulle vilja och att de skulle säga till om det är något de funderar över.

Alla barn och elever i Trosa kommun ska känna sig trygga i förskola och skola och inget barn eller vuxen ska utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller för annan kränkande behandling. Utifrån detta har en likabehandlingsplan (se bilaga 3) arbetats fram. Den innehåller också en åtgärdsplan för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling samt konfliktlösningsmodeller. Planen har följts upp och gått igenom på en av planeringsdagarna ht-10. Från och med 2010 skall det finnas en bilaga till handlingsplanen. Den bilagan skall innehålla en årlig plan om hur man arbetar och vad man gör för att öka likabehandlingen varje år. En sådan plan (se bilaga 4) har arbetats fram under ht-10's första planeringsdag och kommer att följas upp under ht-11's första planeringsdag.

I intervjuerna av 5-åringarna framkommer att barnen är mycket positiva och känner sig trygga i förskolan. De säger att det är roligt och finns mycket att göra både ute och inne på förskolan. De berättar gärna och mycket om alla roliga lekar de leker tillsammans med de andra barnen.

Det finns barn med funktionshinder, särskilda behov och annat modersmål på båda förskolorna. Det ger en naturlig förståelse hos barn att behoven ser olika ut och att rättvisa är att ge vad och var och en behöver. Barnen accepterar detta och kan själva uttrycka vad andra behöver.

När det gäller pojkar och flickor strävar personalen hela tiden mot att bemöta dem som individer och inte utifrån kön.

Ökad måluppfyllelse

- Fortsätta diskussioner och reflektioner inom arbetslaget, med andra kollegor och föräldrar kring normer och värden.
- Fortsätta sätta fokus på värdegrunden och dess olika värden.
- Fortsätta utveckla det gynnsamma arbetssätt och förhållningssätt man har.
- Synliggöra och dokumentera mer av värdegrundsarbete med barnen.
- Skriva och följa upp årlig plan till likabehandlingsplanen.

BARN INFLYTANDE, förskolan

Läroplanen (Lpfö 98) uttrycker följande mål:

Förskolan skall sträva efter att varje barn:

- utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation
- utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och före förskolans miljö
- utvecklar sin förmåga att förstå och handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande

Kriterier för uppfyllt

Barnen får efter förmåga

- 1.) ofta möjlighet att diskutera/bestämma vilka normer och värden som skall gälla i förskolan
- 2.) ofta ta ansvar för olika delar i förskolans miljö t.ex.: duka, vattna blommor, plocka undan
- 3.) ofta träning i demokratiska arbetsformer t.ex. :få uttrycka sina åsikter, lyssna på andra, lära sig respektera andras åsikter, välja, rösta
- 4.) ofta möjlighet att välja/bestämma över t.ex.: vem jag skall ha till bordsgranne, hur mycket mat jag vill ha, vilka kläder, vad jag skall leka, med vem jag skall leka

Personalen

- 5.) uppmuntrar ofta barnen att hjälpa varandra
- 6.) väljer ofta teman och aktiviteter efter barnens intresse, önskemål och behov
- 7.) är tydlig med vad barnen kan bestämma/påverka och inte
- 8.) stämmer ofta av (följer upp) hur barnen upplever vad som görs och hur det är (miljön, regler, rutiner mm.) på förskolan
- 9.) är uppmärksam på att flickor och pojkar får lika stort talutrymme, uppmärksamhet och påverkansmöjligheter
- 10.) följer ofta upp konflikter/missförstånd tillsammans med barnen
- 11.) utformar miljön på förskolan på ett sådant sätt att den lockar till olika sorters lek, aktiviteter och skapande
- 12.) De flesta barn upplever
 - att de har möjlighet att själva få bestämma vissa saker och att de kan vara med och påverka andra saker. Barnen vet också att kan de inte bestämma allt (intervjufrågor till 5-åringar)
 - att de får bestämma det som är viktigt för dem (intervjufrågor till 5-åringar), se bilaga 6

De flesta = lägst 80% av alla 5-åringar

Kriterier för hög måluppfyllelse

Barnen får efter förmåga:

- återkommande möjlighet att diskutera/bestämma vilka normer och värden som skall gälla i förskolan
- alltid ta ansvar för olika delar i förskolans miljö t.ex: duka, vattna blommor, plocka undan
- återkommande träning i demokratiska arbetsformer t.ex. :få uttrycka sina åsikter, lyssna på andra, lära sig respektera andras åsikter, välja, rösta
- möjlighet att välja/bestämma över t.ex: vem jag skall ha till bordsgranne, hur mycket mat jag vill ha, vilka kläder, vad jag skall leka, med vem jag skall leka

Personalen:

- uppmuntrar alltid barnen att hjälpa varandra

- väljer alltid teman och aktiviteter efter barnens intresse, önskemål och behov
- är alltid tydlig på vad barnen kan bestämma/påverka och inte
- stämmer kontinuerligt av (följer upp) hur barnen upplever vad som görs och hur det är (miljön, regler, rutiner mm.) på förskolan
- ser till att flickor och pojkar får lika stort talutrymme, uppmärksamhet och påverkansmöjligheter
- följer konsekvent upp konflikter/missförstånd tillsammans med barnen
- utformar och utvecklar miljön på förskolan på ett sådant sätt att den lockar till olika sorters lek, aktiviteter och skapande

Alla barn upplever:

- att de har möjlighet att själva få bestämma vissa saker och att de kan vara med och påverka andra saker. Barnen vet också att de inte kan bestämma allt
- att de får bestämma det som är viktigt för dem

Graden av måluppfyllelse

Tomtaklint:

Uppfyllt till 100 % på alla avdelningar och att man till stor del uppnått hög måluppfyllelse.

Tomtalund:

Uppfyllt till 100 % på alla avdelningar och att man till stor del uppnått hög måluppfyllelse.

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen har gjorts utifrån intervjufrågor med förskolornas 5-åringar och i arbetslaget genom diskussioner och reflektioner.

Reflektion och analys

Personalen arbetar hela tiden mot att öka barnens inflytande och medbestämmande utifrån ålder och mognad. Ute på avdelningarna arbetar man på ett flertal olika sätt med att ge barnen möjligheter att påverka verksamhetens innehåll. Barnen delas ofta in i mindre grupper. I dessa stimuleras barnen till egna val, samspel, dialog och turtagning. Pedagogen finns med och tar ansvar för att alla kommer till tals. Önsketavlor finns på många avdelningar. Där skrivs barnens önskemål om aktivitet, platser eller material att köpa in upp och infrias så fort det finns möjlighet. Önskemålen dokumenteras i blid och text när de infrias och sätts in i barnets portfoliepärm.

Det är viktigt att medvetandegöra barnen om vad de faktiskt är med och bestämmer om. Det blir lättare att förstå när det inte är möjligt att bestämma. Att ofta stämma av och följa upp hur barnen upplever vad som görs och hur det är på förskolan och utforma miljön så att barnen lättare kan välja aktivitet samt plocka fram det material de vill arbeta, leka, utforska, skapa eller experimentera med är en viktig del i vårt arbete med barns inflytande.

Barnen uppmuntras ständigt till att hjälpa varandra och får ta ansvar för olika delar i förskolans miljö. Många avdelningar har dukningsvärdar och veckans pyssling som till exempel hjälper till med att duka och tömma sorteringskärlen i återvinningen. Alla barn får tidigt lära sig att plocka bort det material och leksaker som man tagit fram.

Att följa upp konflikter och missförstånd tillsammans med barnen samt uppmuntra dem och ge dem tid att prova sig fram till egna lösningar är något man lägger ned mycket tid på.

Personalens arbete med att ge ett större inflytande, att aktivt lyssna samt benämna och bekräfta ger resultat. 5-åringarna säger i intervjuerna att de känner att de får vara med och bestämma och påverka. Att de ibland också får rösta om t.ex. utflykter, lekar och material de vill arbeta med. De vet också när de kan bestämma och vad de kan bestämma över.

För att möjliggöra inflytandet för barn med funktionshinder, särskilda behov och annat modersmål används bilder, aktivitetskort, tecken och hjälpord på hemspråket.

Hur stort inflytande man har eller får ska inte bero på könstillhörighet utan all personal strävar hela tiden mot att pojkar och flickor behandlas lika och får samma förutsättningar.

Ökad måluppfyllelse

- Oftare stämna av och följa upp med barnen vad som görs och hur det är på förskolan.
- Ha regelbundet återkommande diskussioner och reflektionsstunder kring barns inflytande.
- Fortsätta uppmuntra och medvetandegöra barns inflytande.
- Synliggöra och dokumentera mer av barnens val och önskemål.
- En föreläsning kring barns inflytande kommer att hållas under ht-11.
- Litteratur i ämnet har köpts in, "Lyssnandets pedagogik", och kommer att användas på diskussions och reflektionsstunderna.

Miljöplan Tomtaklint och Tomtalund

Mål: Källsortering

Gemensamt ansvara för sortering/återvinning av avdelningens sopor.

Metoder:

Lättåtkomliga och tydligt märkta kärl på avdelningarna.

Tillsammans med barnen sortera vid källsorteringsstation.

Använda utekomposten vid varma årstider.

Återvinn/uppfinn/skapa med sorterat material.

Följa naturens kretslopp och årstidsväxlingar.

Mål: Allemansrätten

Att tidigt ge barnen insikter i vad allemansrätten betyder och dess innebörd, anpassat efter ålder och mognad.

Metoder:

Utevistelse varje dag på gården, i naturen och i vår närmiljö.

Vara försiktig med och öka kunskaperna kring djur, växter och vår omgivning/natur.

Ha skräppåse/korg med ute samt ha gemensamma skräpplockardagar och städdagar.

Använda pedagogiskt material i ämnet.

Mål: Miljömedvetetagerande

Att ge barnen ett miljömedvetetagerande.

Metoder:

Vi vuxna är förebilder genom att:

Släcka lampor i rum som inte används under längre stunder.

Vara sparsam med vattenförbrukning.

Ha fyllda torkskåp som sparsamt användes.

Använda ekologiska och närodlade produkter.

Odling ute och inne tillsammans med barnen.

Återvinna och laga möbler och leksaker tillsammans med barnen.

Använda miljömärkta tvätt och städprodukter.

FÖRSKOLAN TOMTAKLINTS VÄRDEGRUND

Gemenskap

Alla ska känna delaktighet i förskolan genom upplevelser och aktiviteter

Hänsyn/Respekt

Vi visar hänsyn genom att respektera allas olika behov och förutsättningar samt genom att vara goda förebilder

Trygghet

Alla ska känna sig trygga genom att bli sedda och bekräftade varje dag

Ansvar

Vi uppmuntrar alla till att ta ansvar för varandra och för vår miljö

FÖRSKOLAN TOMTALUNDS VÄRDEGRUND

- Alla barn ska uppleva trygghet och välbefinnande i vår förskola
- Vi arbetar medvetet och aktivt med att grundlägga läroplanens värden
 - Alla vuxna arbetar medvetet för att vara goda förebilder
- Samspelet mellan alla som möts i förskolan ska utmärkas av respekt och förtroende
 - Ett demokratiskt arbetssätt ska genomsyra verksamheten
 - Flickor och pojkar ska ges lika villkor och möjligheter
- Alla människor ska ges lika villkor och möjligheter oavsett etnisk bakgrund och kultur
 - All personal ska vara lyhörd för barns och föräldrars tankar och synpunkter
 - Alla ska ha möjlighet till inflytande på vår förskola

Likabehandlingsplan för:

Tomtaklint & Tomtalunds Förskola

I Trosa kommun tar vi aktivt avstånd från alla former av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling mellan barn, elever eller mellan vuxna och barn, elever.

I Trosa kommun ska alla barn och elever ha samma rättigheter och möjligheter. Alla barn och elever ska tillmätas lika värde och bemötas med respekt och värdighet av vuxna.

Mål för likabehandling

Alla barn och elever i Trosa kommun ska känna sig trygga i förskola.

Inget barn eller vuxen ska få utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller för annan kränkande behandling.

De fem diskrimineringsgrunderna

- *Etnisk tillhörighet* att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg
- *Religion eller annan trosuppfattning*
- *Funktionshinder* varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga
- *Kön* trakasserier på grund av kön
- *Sexuell natur* sexuella trakasserier

Begrepp & Definitioner

- *Trakasserier* ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med ovanstående
- *Annan kränkande behandling* ett uppträdande utan diskriminerande inslag som kränker ett barns värdighet
- *Mobbning* avses att någon blir utsatt för upprepade negativa handlingar under en tid. Den som blir utsatt kommer i underläge och känner sig kränkt. De negativa handlingarna kan vara:
 - verbala i form av elaka ord, spridande av rykten, obehagliga mail och sms.
 - fysiska i form av knuffar, slag, förstörda kläder och saker.
 - psykiska i form av utfrysning (någon får ej vara med), miner, suckar, fniss och skratt.
- *Direkt diskriminering* avses att ett barn inte får missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de fem diskrimineringsgrunder som lagen omfattar.
- *Indirekt diskriminering* avses att ett barn eller en elev inte får missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler med mera tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt.
- *Repressalier* avses att om ett barn eller en elev har anmält någon ansvarig person för kränkande behandling eller medverkat i en utredning så får man inte bestraffa barnet eller eleven som en följd av detta.

Långsiktig strategi

Vi förebygger och förhindrar diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling genom systematiskt arbete runt barns arbetsmiljö, återkommande värdegrunds-diskussioner med och mellan barn och personal, långtgående barninflytande, aktivt jämställdhetsarbete, *med hjälp av tydlig ledning* och kompetent personal med aktivt, gemensamt förhållningssätt, rutiner för kartläggning och utredning och *i samarbete med* föräldrar och myndigheter. Förskolan: Vår värdegrund är känd för alla och skall diskuteras och revideras årligen.

Rutiner för om något inträffar

Åtgärdsplan, se nedan

Rutiner för utredning och uppföljning

Alla händelser skall dokumenteras på avdelningen. Dokumenten skall vara inlästa.

Uppföljning skall ske i arbetslaget eller med samtliga inblandade.

Generell uppföljning sker på APT en gång/år.

Förälders och elevers deltagande i arbetet

Personalen samtalar och berättar om vår värdegrund på samlingar utifrån barnens ålder och mognad, barnens åsikter beaktas när vi gör en årlig revidering.

Personalen informerar om vårt arbete med likabehandlingsplanen och presenterar vår värdegrund på föräldramöte en gång/år, föräldrars åsikter beaktas när vi gör en årlig revidering.

Förskolechefen informerar om vårt arbete med likabehandlingsplanen och presenterar vår värdegrund på Barnomsorgsrådet en gång/år, föräldrars åsikter beaktas när vi gör en årlig revidering.

Görs årligen :

Likabehandlingsplanen och värdegrunden diskuteras på avdelningsmöten, personalmöten och föräldramöten under året.

Likabehandlingsplanen finns på förskolornas hemsidor under kvalitetsredovisning.

På en av höstens första planeringsdag eller 16-stängning går likabehandlingsplanen igenom, årliga planen följs upp, ny kartläggning görs och ny årlig plan skrivs.

Åtgärdsplan för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling.

1. När barn diskriminerar/kränker varandra. Direkt agerande i den aktuella situationen – avbryt uppkommen händelse.
Ansvarig: Personal som ser händelsen.

När vuxen diskriminerar/kränker barn - avbryt uppkommen händelse - meddela förskolechefen som tar över ansvaret för vidare utredning.

När vuxen diskriminerar/kränker vuxen – avbryt uppkommen händelse – meddela förskolechefen som tar över ansvaret för vidare utredning.
2. Bekräfta och trösta, samt föra samtal med de inblandade
Ansvarig: Personal som sett händelsen samt ev. avdelnings/ansvars personal.
3. Använd konfliktlösningsmodell utifrån barnens ålder, mognad och förutsättningar, se förslag nedan.
4. Vid återkommande händelse, eller att samma barn är inblandad görs en individuell handlingsplan tillsammans med föräldrarna. Uppföljning skall ske enligt överenskommelse mellan personal och förälder.
Ansvarig: Ansvarspersonal samt eventuell Rektor/Elevhälsa.
5. Dokumentation sker på avdelning i läsbara skåp.
Ansvarig: Avdelningspersonal.
6. Generell uppföljning av "Åtgärdsplanen" sker på planeringstid med avdelningspersonal och förskolechef.
Ansvarig: Förskolechef.

Konfliktlösningsmodeller:

- Samla alla inblandade, låt samliga berätta hur de upplevt händelsen utan att bli avbrutna. När alla fått gjort detta upprepa/sammanfatta och ställ frågan vad kan vi göra istället.
- Gör ett seriesamtal över händelsen med hjälp av streckgubbar inför alla inblandade.

Maria Jönsson, förskolechef
Tomtaklint och Tomtalunds förskola

Årlig plan mot kränkande och diskriminerande behandling Ht 2010 tom Vt 2011 för Tomtaklint och Tomtalunds förskola

Bakgrund

Förskolan har en likabehandlingsplan där arbetet mot kränkande och diskriminering beskrivs. Enligt skollagen 14 kap § 8 ska förskolan också upprätta en årlig plan för att förebygga och förhindra kränkande och diskriminerande behandling av barn.

Kartläggning

Vid utvärderingen av verksamhetsåret våren 2010 framkom inget tydligt arbetsområde att arbeta med, men utifrån barn/föräldraintervjuer och i diskussion i arbetslagen anser man att det ständigt finns ett behov att arbeta med hur barnen behandlar varandra med ord och handling.

Mål

Arbeta mot att barnen lär sig mer om kamratskap, hänsyn, omtanke, samarbete, turtagning och att dela med sig.

Öka den sociala kompetensen, empatiska förmågan och samspelet samt öka toleransen för varandras olikheter och att det är ok att ha olika åsikter.

Åtgärder

- Som personal benämna och bekräfta barnens positiva beteenden/handlingar.
- Uppmuntra barnen att hjälpa varandra i olika situationer då någon behöver hjälp.
- Uppmuntra barnen att göra förlåt.
- Aktivt uppmuntra barnen till samtal med och lyhördhet till sina kamrater.
- Direkt uppföljning och feedback vuxen till barn på uppkomna situationer och då t.ex. använda seriesamtal.
- Ha uppmärksamma och närvarande vuxna i barngrupperna.
- Arbeta med rollspel - spela upp olika situationer – barnen får komma med lösningar – personal dokumenterar.
- Arbeta med lekregler.
- Arbeta med "Kompis sol".
- Arbeta med och utifrån litteraturen/materialet "Tilda med is och sol".
- Arbeta med olika – lika utifrån åsikter och utseende.
- Använda sig av faddersystem.
- Arbeta med turtagning i olika situationer och aktiviteter.

Utreda och åtgärda

I Likabehandlingsplanen beskrivs hur vi utreder och åtgärdar samt ansvarsfördelning för detta.

Uppföljning och utvärdering

Vi följer upp och utvärderar hur de planerade åtgärderna genomförts och skriver in det i nästa årliga plan samt bifogar den i kvalitetsredovisningen.

/Maria Jönsson, förskolechef
Tomtaklint och Tomtalunds förskola

FÖRSKOLA Intervjufrågor till föräldrar

Frågorna ställs till alla föräldrar vid utvecklingssamtal. Personalen skriver ner svaren som används i förskolans bedömning av måluppfyllelsen inom området "Normer och värden" i kvalitetsredovisningen.

Avdelning:

Förälders namn:

Barnets kön: Pojke Flicka

	Ja	oftast	sällan	nej
1. Upplever du att ditt barn trivs på förskolan?	☐	☐	☐	☐
2. Känner du dig trygg när du lämnar ditt barn hos oss?	☐	☐	☐	☐
3a. Känner du att du har möjlighet till inflytande i verksamheten?	☐	☐	☐	☐
3b. Känner du att personalen är positiv till din delaktighet?	☐	☐	☐	☐
4. Märker du att vi arbetar med normer och värden, dvs. hänsyn, respekt, ansvar, gemenskap och trygghet? Om ja, på vilket sätt?	☐			☐

.....
.....
.....

Personal som genomfört intervjun:

Barnintervju – Trygghet och trivsel, område Normer och värden

Läs igenom sidan om intervjumetodik med små barn innan du börjar intervjua – viktigt! Syftet med denna intervju är att vi ska få en uppfattning om hur barnet trivs, om det har sociala kontakter/kompisar och verkar tryggt. Intervjuer är en kvalitativ metod, men resultatet kan sedan mätas kvantitativt. Du som intervjuar gör bedömningen huruvida barnet trivs och känner sig tryggt utifrån ett helhetsperspektiv av intervjun (beakta gester, mimik, kroppsspråk) och fyller i antal barn som svarat positivt på frågorna 1a-1e i sammanställningen av enkäter. Ta gärna med några citat som ger exempel på hur barn tänker från intervjun.

Namn: Datum: Ålder: Pojke O Flicka O

Intervjuare: Avd:

Frågorna ställs till 5-åringar

1a. Berätta för mig hur du känner dig när du kommer till (avdelningens namn)!

.....
.....
.....
.....

1b. Berätta för mig vad du gör när du är ute på gården!

.....
.....
.....
.....

1c. Berätta om samlingen!

.....
.....
.....
.....

1d. Berätta hur det är när du sitter och äter – frukost – lunch – mellanmål!

.....
.....
.....
.....

1e. Berätta vad du leker och gör inne!

.....
.....
.....
.....

Barnintervju – barns inflytande

Läs igenom sidan om intervjumetodik med små barn innan du börjar intervjua – viktigt!
Syftet med intervjun är att ta reda på om barnet känner till vad det kan ha inflytande över och om det upplever att det får vara med och bestämma. Intervjuer är en kvalitativ metod, men resultatet kan sedan mätas kvantitativt. Du som intervjuar gör bedömningen huruvida barnet upplever att det har inflytande eller ej utifrån ett helhetsintryck av intervjun (beakta gester, mimik, kroppsspråk) och fyller i antal barn som svarat positivt på frågorna 2a.- 2b i sammanställningen av enkäter. Ta gärna med några citat som ger exempel på hur barn tänker från intervjun.

.
.

Namn: Datum: Ålder: Pojke Flicka

Intervjuare: Avd:

Frågorna ställs till 5-åringar

2a. Berätta om hur ni gör när ni bestämmer något här på (avdelningens namn)?.....

.....
.....
.....

2b. Berätta om något som du har varit med och bestämt?

.....
.....
.....
.....

2c. Berätta om något du inte får bestämma om?

.....
.....
.....
.....